

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหาร และการจัดการศึกษา ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติไว้ เพื่อปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยทั้งระบบเพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติได้มาตรฐาน และได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังได้กำหนดไว้ใน หมวด 5 ส่วนที่ 1 เรื่อง การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ ดังนี้ มาตรา 38 ระบุไว้ว่า “ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา 39 ระบุไว้ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง” มาตรา 40 ระบุไว้ว่า “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 23 - 26)

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น

มนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และ เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิง นโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 การกระจายอำนาจดังกล่าว จะทำให้ สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักของการบริหาร จัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) (เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. 2544 : 1) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานประมาณ ได้ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้น ผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) โดย วิธีการระบุพันธกิจ (Mission) เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างเป็นระบบมีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ โดยเชื่อมโยงข้อมูล เกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ คือมีประสิทธิผล มีความ เป็นธรรมและโปร่งใส ทำให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคล่อง มีการกระจายอำนาจด้าน งบประมาณให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดการเอง เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณใน สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเป็นไปตามระบบการจัดการงบประมาณเป็นแบบ มุ่งเน้นผลงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านบริหารงบประมาณ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ คำสั่ง กฎหมายและแนวปฏิบัติควบคู่กันไปด้วยจึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ (พูนทรัพย์ ปิยะ อนันต์. 2547 : 18) นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน ได้กระจายอำนาจและ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้มอบอำนาจการบริหารงบประมาณลงสู่ สถานศึกษาในรูปแบบเงินก้อน (Block Grant) ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้กับสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาได้ตัดสินใจดำเนินการเองตามอำนาจที่ได้รับ และให้ดำเนินการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ ซึ่งผู้บริหารและผู้ ที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินการบัญชี จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สุขุม รอบคอบ มีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพึงต้อง ระมัดระวังและต้องเป็นผู้สนใจศึกษาหาความรู้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายที่กำหนด จะ ประมาทมิได้ เพราะงานการเงินเป็นงานที่เป็นอันตรายต่ออาชีพราชการ ดังจะเห็นได้จาก ข้าราชการถูกไล่ออกจากราชการหรือถูกดำเนินการทางวินัยจำนวนไม่น้อย และงานการเงินยัง

เป็นปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จถึงแม้จะไม่เกี่ยวข้องกัน พฤติกรรมของนักเรียนโดยตรงเหมือนกับงานวิชาการก็ตาม จึงจำเป็นต้อง ปฏิบัติให้ถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2546 : 8) ดังนั้น การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง และจำเป็นต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย คำสั่งและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดภาระและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสิ่งที่พึงปฏิบัติและพึงระมัดระวัง เริ่มตั้งแต่ได้รับเงินจัดสรร การเบิกจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชี รวมถึงการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการเงินการบัญชีต่างๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 8)

ในการกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณให้สถานศึกษา ถือเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของผู้บริหาร จากที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้บริหารงบประมาณเอง เพราะกรมต้นสังกัดจะเป็นฝ่ายตัดสินใจ และบริหารจัดการงบประมาณเกือบทั้งหมด จะมอบหมายให้โรงเรียนดำเนินการในส่วนงบประมาณค่าวัสดุเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ปัจจุบันสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงบประมาณด้วยตนเอง ตามขอบเขตภารกิจงาน ได้แก่ 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและ ผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารงานการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ซึ่งลักษณะการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบันกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงบประมาณและหน่วยบริหารการเงิน โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดความต้องการและเสนอของบประมาณผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา งบประมาณที่ได้รับจัดสรรอยู่ในรูปของเงินก้อนที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารตามกรอบงบประมาณที่ได้รับ การบริหารระบบใหม่ จะเน้นการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานหรือมุ่งเน้นผลงาน ส่วนระบบงบประมาณก็จะเป็นแบบมุ่งเน้นผลงานที่ลดการควบคุมรายละเอียดจากส่วนกลาง เพื่อให้หน่วยงานมีความอิสระและความคล่องตัวในการบริหารให้บรรลุกับระบบและวิธีการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีผลสำเร็จตามภารกิจที่กำหนด และรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีแผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตาม รายงานผล เป็นเครื่องมือกำกับดูแลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสและสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ (กระทรวงการคลัง. 2546 : 1)

จากการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณดังกล่าว ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร

สถานศึกษา รวมทั้งครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้มีส่วนร่วมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ต้องปรับแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การบริหาร งบประมาณ และการรายงานผล โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จของงาน และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ภายใต้ งบประมาณที่จำกัด ตามระบบการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ การดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 19-23) จึงเห็นได้ว่าการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ดังกล่าว เป็นภาระความรับผิดชอบที่ทางสถานศึกษาต้องปฏิบัติ ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบการ บริหารจัดการ การสร้างความเข้าใจ และการจัดวางตัวบุคคลให้รับผิดชอบงานด้านงบประมาณ แต่ในปัจจุบันสถานศึกษายังพบปัญหาในการบริหารงานงบประมาณอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ในด้านบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชี พัสดุ เนื่องจากสถานศึกษาต้องให้ครู รับภาระในการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย ซึ่งครูยังขาดความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ เพราะไม่ได้มีวุฒิโดยตรง อาศัยเพียงประสบการณ์การทำงานจากการอบรมเพียงเท่านั้น โดยเฉพาะสภาพสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีบุคลากรขาดแคลน ย่อมส่งผลกระทบต่อ อย่างยิ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 1 มีอำเภออยู่ในความ รับผิดชอบ จำนวน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนุรริรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอบ้านด่าน และ อำเภอขามเฒ่ามีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 202 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งแบ่งขนาดของสถานศึกษาออกเป็น 2 ขนาด ประกอบด้วยสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 165 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 37 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 1. 2553 : 14) ใน ปัจจุบันสถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจในด้านการบริหารงบประมาณการดำเนินการเบิก จ่ายเงินงบประมาณ จึงเสรีจสินที่สถานศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักและมีความมั่นใจในการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษา

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการบริหารงบประมาณได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานในสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะตำแหน่ง เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 1 มีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

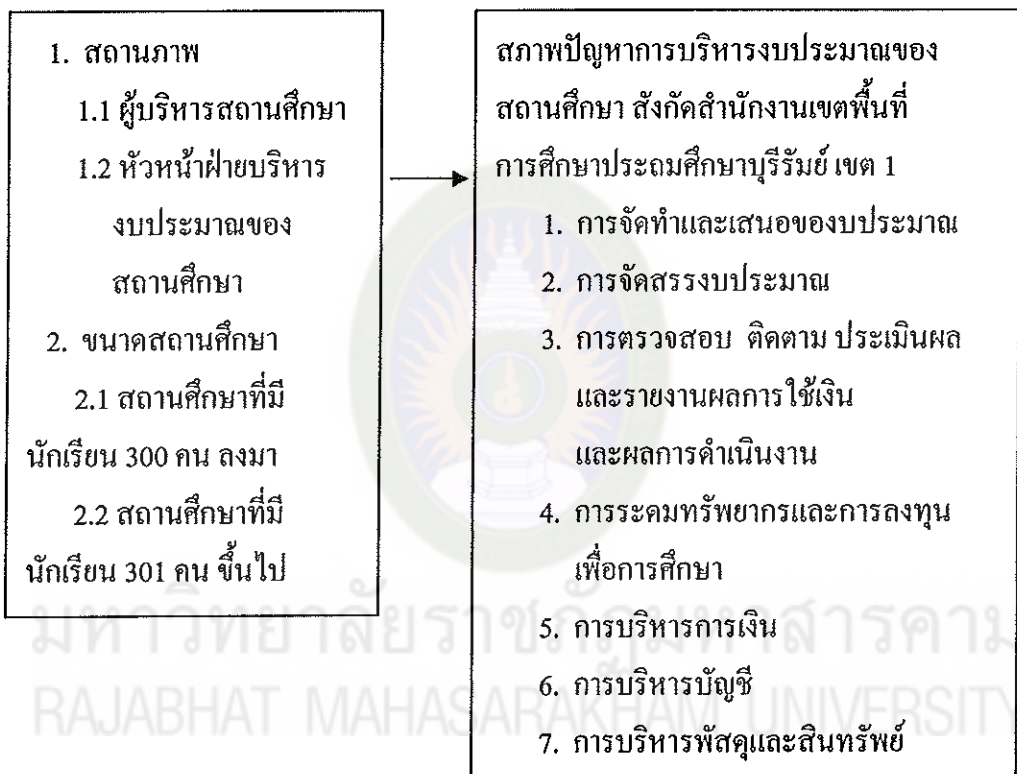
1. ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน

7 ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32) ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ จึงนำมาเป็นตัวแปรที่ศึกษา คือ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน สามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ
ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

เขต 1 จำนวน 404 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 202 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษา จำนวน 202 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร ได้ผู้บริหารสถานศึกษา
และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 198 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มตัวอย่าง
โดยใช้วิธีสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษา
เป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

1.2 ขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ขนาด ได้แก่

1.2.1 สถานศึกษาที่มีนักเรียน 300 คนลงมา

1.2.2 สถานศึกษาที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีขอบข่ายภารกิจงาน 7 ด้านดังนี้

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงิน

และผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารการเงิน

2.6 การบริหารบัญชี

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินรัฐบาลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ใช้จ่ายในการดำเนินงานบริหารประเทศ โดยการจัดทำงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการ ใช้จ่ายเงินการทำบัญชีและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม

2. การบริหารงบประมาณ หมายถึง การตัดสินใจในเรื่องการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุ และทรัพย์สิน

2.1 การจัดทำและเสนอขอของงบประมาณ หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ ทิศทางและยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานหรือสถานศึกษา การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนา การศึกษา โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ กรอบงบประมาณ โครงสร้าง แผนงบประมาณ งาน/โครงการและกิจกรรมหลัก

2.2 การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณ การวิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจ งานการปรับปรุงกรอบงบประมาณ การจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำ แผนการใช้งบประมาณ การเบิกจ่ายเงินและการอนุมัติงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามการใช้เงิน การติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลง การจัดทำสรุปข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัด การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิต การสร้างเครื่องมือ เพื่อประเมินผล การประเมินแผนกลยุทธ์ การรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติ เกี่ยวกับการวางแผน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนให้บุคลากรทรัพยากร ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ การสำรวจข้อมูลนักเรียน การศึกษาแหล่งทรัพยากร การจัดทำแผน ระดมทรัพยากรการเสนอแผนระดมทรัพยากร การจัดหารายได้ และผลประโยชน์

2.5 การบริหารการเงิน หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกเงินจากคลัง การรับ เงินการเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การกักเงินไว้เบิกเหลือในปี การปฏิบัติตาม ระเบียบของกระทรวงการคลัง

2.6 การบริหารบัญชี หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณ การจัดทำกระดาษทำการ การบันทึกบัญชีคงค้าง การบันทึกบัญชีประจำวัน การสรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการ การปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ การตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสด และเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน การจัดทำรายงานประจำเดือน รายงานประจำปี การจัดทำและการจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ หมายถึง การปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดทำแบบสำรวจข้อมูล สินทรัพย์ของสถานศึกษา การจัดหาพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการ หรือ คุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมบำรุงรักษา และจัดจำหน่าย

3. สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณ หมายถึง อุปสรรคข้อขัดข้องจากการดำเนินงาน เพื่อการบริหารงบประมาณ 7 ด้าน ดังกล่าวมาแล้ว

4. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียนทั้งหมดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2554 โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งขนาดของสถานศึกษาออกเป็น 2 ขนาด ดังนี้

4.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน 300 คน ลงมา

4.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน 301 คน ขึ้นไป

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการด้านการศึกษาของสถานศึกษา มี 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอบ้านด่าน และอำเภอชำนิ

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2554

7. หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้การบริหารงบประมาณส่งผลต่อการพัฒนาคนด้านวิชาการและอื่น ๆ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ แก่ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY